

Dato 27-06-2023

PRIM

Sagsnr. 03-0503-97

Opsamling på redegørelse og dialog mellem Sundhedsstyrelsen og Region Midtjylland vedrørende kapacitetsudfordringer på Mave- og Tarmkirurgi, Aarhus Universitetshospital

Introduktion

Sundhedsstyrelsen blev den 19. marts 2023 bekendt med lange ventetider til behandling af fremskreden tarmkræft på Afdeling for Mave- og Tarmkirurgi, Aarhus Universitetshospital og dermed manglende overholdelse af bekendtgørelsen om maksimale ventetider.

På baggrund af sagen har Sundhedsstyrelsen anmodet om og modtaget redegørelser fra Region Midtjylland om den manglende overholdelse af bekendtgørelsen om maksimale ventetider, de væsentligste hovedudfordringer og problemets omfang og årsager samt iværksatte og kommende tiltag, der kan forbedre situationen, således at loven overholdes. Redegørelserne har været drøftet på møder mellem Sundhedsstyrelsen og Region Midtjylland i foråret 2023. På møde den 11. maj 2023 blev det aftalt, at Region Midtjylland udarbejder en ny, samlet redegørelse til Sundhedsstyrelsen og indenrigs- og sundhedsministeren, som berører:

- Patientgruppe(r), funktioner og omfang:
  - Hvilke patientgrupper og funktioner jf. Sundhedsstyrelsens specialvejledning drejer de konkrete udfordringer sig om? Drejer det sig udelukkende om patienter med tarmkræft, eller berører det også patienter med andre kræftformer og i så fald hvilke?
  - Vurderer regionen, at der er tale om en systematisk udfordring vedrørende kapacitet på et afgrænset område, eller er udfordringen bredere?
- Registrerings- og indberetningspraksis vedrørende maksimale ventetider:
  - Idet regionen ikke har indberettet overskridelser af de maksimale ventetider på det pågældende område, bedes I redegøre for registrerings- og indberetningspraksis i tilfælde, hvor patienter ikke kan tilbydes behandling inden for de maksimale ventetider. Er regionen blevet bekendt med, at der er overskridelser, der burde være indberettet, og hvad er omfanget heraf?
- Konkrete tiltag og handlinger for at imødegå udfordringerne:
  - Hvilke muligheder er afsøgt i forhold til, om behandlingen for de konkrete patientgrupper kunne foregå på anden matrikel, region, i udlandet eller lignende jf. handlingen i bekendtgørelsen om maksimale ventetider, herunder om I samarbejder

med øvrige godkendte matrikler om de konkrete patientgrupper og dermed udnytter den nationale kapacitet der måtte være.

- Hvilke tiltag har regionen allerede sat i værk for at imødegå udfordringerne omkring lange ventetider, og vurderes de tilstrækkelige, eller er der behov for yderligere tiltag, herunder at samarbejde med øvrige regioner om fælles, tværgående tiltag?
- Hvornår forventes det, at iværksatte eller kommende tiltag vil have effekt og hvornår – med hvilken betydning for kapacitetsudfordringen og efterlevelsen af reglerne om maksimale ventetider?

Sundhedsstyrelsen modtog den fornyede redegørelse fra Region Midtjylland den 14. juni 2023, som blev drøftet på et møde mellem styrelsen og regionen den 19. juni 2023. Herefter modtog Sundhedsstyrelsen et supplerende notat med besvarelse af opfølgende spørgsmål til redegørelsen den 26. juni.

Sundhedsstyrelsens bemærkninger

Patientgruppe(r), funktioner og omfang

Region Midtjylland har i deres redegørelse angivet, at i alt 306 patienter på afdelingen i perioden fra januar 2022 til marts 2023 har ventet længere tid på behandling, end reglerne om de maksimale ventetider foreskriver. Det er beskrevet, hvilke kræfttyper og funktioner det vedrører og de væsentligste årsager til overskridelserne. Kapacitetsudfordringerne er udbredte på afdelingen og berører flere kræfttyper og specialfunktioner.

Sundhedsstyrelsen noterer sig, at Afdeling for Mave-tarmkirurgi, Aarhus Universitetshospital for nuværende ikke kan tilbyde alle patienter en tid til behandling inden for de maksimale ventetider på afdelingen, men der er igangsat flere tiltag med henblik på at tilbyde patienterne et realistisk behandlingstilbud indenfor reglerne om maksimale ventetider.

Registrerings- og indberetningspraksis vedrørende maksimale ventetider

Region Midtjylland har redegjort for, at den hidtidige praksis på afdelingen ikke har overholdt regionens informations- og handlepligt samt forsyningsforpligtelsen for specialfunktioner. Region Midtjylland har efterfølgende opdateret og indskærpet regionens retningslinje om maksimale ventetider og brevkonceptet i overensstemmelse med reglerne om maksimale ventetider.

Regionen har taget kontakt til alle berørte patienter, som telefonisk er informeret om overskridelsen af de maksimale ventetider i deres behandlingsforløb og vejledt per brev om mulighederne for erstatning. Patienter, der været forsøgt kontaktet uden held i første omgang, forsøger regionen fortsat at få kontakt med. I de tilfælde, hvor en patient er afgået ved døden, er afdødes pårørende kontaktet per brev.

De identificerede 306 overskridelser indberettes til Sundhedsstyrelsen.

Konkrete tiltag for at imødegå udfordringerne

Region Midtjylland har i redegørelsen beskrevet tiltag til at imødegå udfordringer med bemanning og rekruttering på afdelingen, herunder mulighederne for, at andre afdelinger og regioner bidrager til at afhjælpe personale manglen.

Der er redegjort for, hvilke samarbejdsaftaler der er indgået med andre sygehusmatrikler i Danmark og med sygehuse i udlandet for specifikke patientgrupper. Regionen beskriver desuden, at alle regioner har indgået en aftale om at nedsættelse tværregionale, landsdækkende kræftsamarbejder for en række kræftområder med henblik på bedre udnyttelse af den samlede indenlandske kapacitet, herunder inden for mave- og tarmkræft.

Regionen har iværksat flere organisatoriske tiltag til at øge den administrative understøttelse af Aarhus Universitetshospital og afdelingen:

- vejledning om håndtering af patientnære registrerings- og dokumentationsudfordringer
- hjælp til ekstern og intern kommunikation
- tæt sparring og ledelsesmæssig opfølgning fra hospitalsledelsen
- iværksættelse af en syvpunktsplan, der skal styrke kræftbehandlingen bredt i regionen

På baggrund af de konkrete tiltag har Region Midtjylland beskrevet kapacitetsprognoser for afdelingen.

Region Midtjyllands konkrete tiltag er opdelt i henholdsvis kort- og langsigtede planer for at tilvejebringe tilstrækkelig kapacitet på afdelingen, således at patienter kan behandles indenfor reglerne om maksimale ventetider. Sundhedsstyrelsen bemærker, at de kortsigtede planer beror på mindre stabile og holdbare tiltag som fx frivilligt ekstra arbejde, omvisitering til behandling på andre sygehuse i ind- og udland samt flytning af postoperative forløb til andre afdelinger. Den langsigtede plan indbefatter rekruttering af specialiseret personale. Regionen bemærker, at mulighederne for rekruttering er usikre, og at oplæring i specialiserede sygeplejeopgaver tager et halvt år. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere tidshorizonten for genåbning af de midlertidigt lukkede senge på afdelingen.

På baggrund af Region Midtjyllands redegørelse vurderer Sundhedsstyrelsen, at regionen har svaret på spørgsmålene, som Sundhedsstyrelsen har anmodet om. Desuden noterer Sundhedsstyrelsen sig konklusionerne fra advokatundersøgelsen 'Vurdering af administrationen af maksimale ventetider for behandling af patienter i kræftforløb på Mave- og Tarmkirurgisk afdeling på Aarhus Universitetshospital' fra Poul Schmidt og 'Foreløbig ledelsesmæssig vurdering' fra Implement Consulting Group, begge af 30. april 2023.

Sundhedsstyrelsen vurderer, at kapacitetssituationen i afdelingen fortsat er usikker og sårbar ift. selv mindre ændringer i bemanningen. Regionens tiltag på lang sigt beror på rekruttering, som kan være vanskelig at gennemføre. Vurderingen er derfor, at de kortsigtede tiltag må forventes at pågå i en længere periode. Sundhedsstyrelsen er i den forbindelse opmærksom på holdbarheden af de kortsigtede tiltag for at opretholde den nødvendige kapacitet til behandling inden for de maksimale ventetider. Således er der behov for, at Aarhus Universitetshospital og regionen støtter op i en længere periode.

Sundhedsstyrelsen er opmærksom på robustheden i afdelingen på længere sigt, som er afhængig af rekruttering af sygeplejersker og speciallæger samt fastholdelse af nuværende personale.